

URUCHOMILIŚMY FABRYKĘ CIASTEK!

Program wychowania ekonomicznego ZHP to nazwa, która u coraz mniejszej liczby osób wywołuje niepokój czy poczucie, że coś tu nie gra. Od ponad roku podczas kursów, warsztatów, inicjatyw programowych czy w trakcie pracy nad nowymi instrumentami metodycznymi Wydział Wychowania Ekonomicznego starał się pokazać, że **wychowanie ekonomiczne to naturalna część harcerskiego programu**, prosta do wprowadzenia i ciekawa dla harcerzy.

W niniejszym artykule chcemy przybliżyć jeden z projektów, który odczarowuje połączenie

słów ekonomia i harcerze, a był realizowany w pierwszej połowie 2021 r.: grę ekonomiczną dla zastępów harcerskich i starszoharcerek o nazwie „Fabryka ciastek”.

Pomysł na grę powstał podczas spotkania online Wydziału Wychowania Ekonomicznego ZHP w pewien zimny styczniowy wieczór, gdy rozmawialiśmy o pomysłach na wyjście z programem wychowania ekonomicznego do harcerzy. Chcieliśmy, by po etapie naszych przemyśleń i pomysłów stał się programem realnym i żywym. Ale jak to zrobić w czasie pandemii? Zależało nam na jak

największym zaangażowaniu uczestników poprzez współzawodnictwo (gra), atrakcyjnym przekazaniu treści wychowania ekonomicznego z wykorzystaniem aktualnych możliwości (czyli narzędzia online), a jednocześnie wyciągnięciu harcerzy sprzed komputerów i zachęceniu ich do współpracy na żywo w zastępach. **Tak powstał pomysł propozycji dla zastępów oparty na mechanice strategicznej gry turowej online ze zdalnymi zbiorcami oraz realizacją przez zastępy zadań pomiędzy zbiorcami.**

To, że w środku pandemii w ciągu trzech tygodni można

ZAPISZ SIĘ NA KONFERENCJĘ

TO SIĘ OPŁACA

WYCHOWANIE EKONOMICZNE W HARCERSTWIE

16 października 2021r., Warszawa

**Konferencja instruktorska
organizowana przez Wydział Wychowania Ekonomicznego GK ZHP**

Konferencja ma status konferencji harcistrzowskiej
realizowanej w formie hybrydowej: stacjonarnie/online

PROGRAM WYCHOWANIA
EKONOMICZNEGO ZHP

Związek
Harcerstwa
Polskiego

Gra ekonomiczna
„Fabryka Ciastek”

Udział w grze zadeklarowała prawie 100 uczestników, każdy z uczestników wcieli się w przedsiębiorcę działającego w jednej z fabryk!

Uruchamiamy 16 fabryk ciastek, każda działa na rynku gry. Będzie z kim konkurować!

Aby wejść w klimat gry - kilka filmików na start. Nieco wiedzy w pigułce o tym jak być przedsiębiorcą. Wsparcie przed startem z pewnością nie zaszkodzi!

Początek gry już w czwartek o 18:00!

stworzyć ośmiotygodniową grę dla harcerzy na temat, który nie jest w ZHP na topie, i zainteresować nią prawie 100 osób, z perspektywy czasu wydaje się czymś abstrakcyjnym i od razu skazanym na niepowodzenie. Jednak wtedy nikt z nas o tym nie myślał. Byliśmy w intelektualnym i kreatywnym transie, bo wiedzieliśmy, że przecieramy nowy harcerski szlak.

Projekt „Fabryka ciastek” składał się z 8 zbiórek online, odbywających się w każdy czwartek, oraz zadań międzyzbiórkowych dla zastępów.

Grę zaczynało 16 zastępów i 91 osób, do końca gry dotrwało 13 zastępów i 73 osoby, a w każdym tygodniu na zbiórce online było obecnych średnio 40 osób.

Każda z prowadzonych przez kadrę zbiórek była poświęcona

innemu tematowi wychowania ekonomicznego, który może się przydać młodym osobom w życiu. **Pojawiły się tematy bardziej ogólne, jak przedsiębiorczość, ekonomia na świecie, podatki czy relacje z pracownikami, ale również kwestie bardziej specjalistyczne, jak wpływ reklamy na człowieka czy budżet domowy.** Zbiórka w aplikacji Teams zawierała formy możliwie interaktywne – pokazywanie fragmentów filmów, ankiety w aplikacji Forms czy w programie Menti, konkursy, wypowiedzi uczestników, dyskusje w grupach, mapy myśli. Zabrakło nam chyba tylko piosenek, ale z powodu opóźnienia na łączach mogłoby się to nie udać. Może następnym razem spróbujemy.

Dla zastępów przygotowaliśmy w arkuszu kalkulacyjnym spe-

cialne narzędzie do obliczania osiągniętych wyników. Od czego one zależały? W pierwszej kolejności od podjętych co tydzień decyzji: Ile wyprodukować ciastek? W jakiej cenie je sprzedawać? Czy zainwestować w reklamę? A może w zadowolenie pracowników? Te decyzje wpływały na ilość sprzedanych w każdym tygodniu ciastek, jednak ostateczne zwycięstwo zależało też od długofalowej strategii oraz zaangażowania w wykonanie zadań. Przewagę można było uzyskać, wydając zarobioną gotówkę na inwestycje, ulepszenia czy motywując załogę fabryki, a te decyzje miały wpływ na wielkość produkcji, możliwość dotarcia do większej liczby klientów czy umiejętność sprzedaży takiej samej ilości ciastek po wyższej cenie. Każde wykonane zadanie międzyzbiórkowe dodawało kolejne bonusy.

PROGRAM WYCHOWANIA EKONOMICZNEGO ZHP

Produkt / Propozycja

Dostępny w każdej sąsiedniej piekarni

Prostota

Naturalny

Jakość, a nie ilość

Korzyści

Cechy produktu

Zainteresowanie u seniorów

Naturalny

Prostota

Przepis jak od babci

Rodzinna receptura

Jedyny w swoim rodzaju

1 produkt w 100% dopuszczony

Smak jak u babci

Zaoszczędzenie czasu - nie tracisz czasu na wybór

Blisko domu

Sprzyna rodzinnej atmosferze

Gwarancja smaku

Doświadczenia

myśli i czuje

ból w kolanach, „*kiedyś było lepiej*”, „za dużo, za bardzo skomplikowane” chce spokój na starość, smutek, przytłoczenie, **zmieszanie, którą bułkę wybrać**, kiedyś - świeże bułki, teraz - często bułki „z wczoraj”

słysz

Narzekanie na młodzież, **dużo nowych wynalazków i zmian na świecie**

Jedno i to samo, **dużo wyboru**, dużo bułek **widzi**

Stoi w miejscu, nie nadąża za nowinkami, narzeka, „*kiedyś to były czasy, teraz nie ma czasów*”

mówi i robi

bóle

Do sklepu za daleko, za duży wybór, **„ja chcę bułkę z masą zwykłą, a nie widzisz”**

radości

Powrót do korzeni wnuki, swojskie to dobre, dawne czasy, prostota, biedny wybór, **smak dzieciństwa**

Związek Harcerstwa Polskiego

Ważnym elementem każdej zbiórki była prezentacja skutków podjętych przez zastępy decyzji przez przedstawienie różnego rodzaju wykresów i tabel – od ilości sprzedanych ciastek, przez koszty produkcji, po porównanie cen sprzedaży. Odczytywaliśmy też zbiorcze wyniki, wskazywaliśmy aktualnych liderów oraz pokazywaliśmy obszary, w jakich zastępy są mocne, a w jakich należy się podciągnąć. Informację o analizie można było też znaleźć w udostępnionych dokumentach.

Należy wspomnieć o zadaniach międzyzbiórkowych realizowanych przez uczestników, a te były bardzo różnorodne, np.:

- przeprowadzenie zbiórki na temat wychowania ekonomicznego na podstawie gotowego konspektu,
- stworzenie infografiki o rejonie, w którym mieszka zastęp,
- przygotowanie w ciekawej formie reklamy swojej fabryki,
- negocjacje strajkowe, podczas których w rolę pracowników wcielała się kadra gry, a uczestnicy musieli wynegocjować odpowiednie warunki.

To ostatnie zadanie było największym wyzwaniem – trzeba było zastanowić się, na jakie postulaty strajkujących przystać, by utrzymać wysokie morale pracowników, ale tak, by fabryka nadal przynosiła

oczekiwane zyski. **Dla wielu uczestników było to pierwsze zetknięcie ze sztuką negocjacji**, w dodatku od razu musieli usiąść po tej drugiej stronie biurka (jako pracodawca).

Fabryka ciastek wzbudziła ogromne zainteresowanie wśród uczestników, odczarowała wielu osobom pojęcie „wychowanie ekonomiczne”, jak również pokazała, że w trakcie pandemii można stworzyć coś ciekawego, co połączy harcerzy z Zielonej Góry, Warszawy, Rudy Śląskiej, Torunia czy Międzyrzecza w jeden wspólny projekt, przy którym można się uczyć i jednocześnie dobrze bawić.

Jeżeli ktoś z Was chciałby zrealizować projekt „Fabryka ciastek” u siebie w środowisku, to zapraszamy do kontaktu: ekonomia@zhp.pl, chętnie wspólnie z Wami go zorganizujemy. **Taki projekt można przeprowadzić zarówno jako cykl zbiórek w drużynie, jak i jako turniej zastępów w hufcu.** Można też wykorzystać pojedyncze zbiórki, jeśli interesuje nas konkretny temat. A tematy nadają się zarówno na zbiórki online, jak i na żywo. Materiały, w tym arkusz do obliczania wyników, są dostępne na SharePoincie i stronie internetowej wydziału (www.zhp.pl/wwe). Zapraszamy tam również po kolejne inspiracje – propozycje programowe ZHP, ciekawe propozycje innych podmiotów zajmujących się edukacją ekonomiczną, podpowiedzi, jak prowadzić wychowanie ekono-

miczne w drużynie na co dzień, ciekawostki, konkursy, nowe inicjatywy. Słowem: wszystko.

Niedługo będą realizowane kolejne projekty Wydziału Wychowania Ekonomicznego, w tym konferencja instruktorska i „Game Party”. Mamy coraz to nowe pomysły, chętnie bierzemy też udział w inicjatywach, na które jesteśmy zapraszani – spotkaniach z drużynowymi i konferencjach.

Na koniec kilka cytatów z wypowiedzi uczestników „Fabryki ciastek”, podsumowujących grę:

- *Dukaty, Henio i tysiące ciastek – czyli nikt nie prosił, każdy potrzebował!*
- *Gra, a uczy! :)*
- *Smaczna przygoda.*
- *Więcej, więcej, więcej takich spotkań!*
- *Cały zastęp będzie długo wspominał całą grę! Wczoraj po zbiórce spotkaliśmy się na chwilę, aby podsumować sobie wszystko i naprawę wszyscy się szczerze cieszyli – dawno nie widziałam takich uśmiechów w internetowo-pandemicznej rzeczywistości.*

HM. BARTŁOMIEJ KOLISKO

INSTRUKTOR WYDZIAŁU
WYCHOWANIA EKONOMICZNEGO GK ZHP
KOORDYNATOR PROJEKTU „FABRYKA CIASTEK”

